

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Oleszek

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2013 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 19 kwietnia 2013 r. **nr** (...)

I. **z m i e n i a** zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. M. prawo do emerytury w ustawowej wysokości, począwszy od dnia 4 marca 2013 r., tj. daty złożenia wniosku,

II. **s t w i e r d z a**, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do powyższego świadczenia.

Sygn. akt III U 811/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 9 lipca 2013 r.

Decyzją z dnia 19 kwietnia 2013 r., zn. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy J. M. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji podano, iż wnioskodawca nie spełnia wszystkich warunków określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153 z 2009 r. poz. 1227 ze zm.). Poza osiągnięciem wieku emerytalnego i udowodnieniem ponad 25-letniego okresu składowego i nieskładkowego, nie wykazał 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Nie uwzględniono wnioskodawcy okresu pracy w latach 23 lipca 1979 r. do 31 grudnia 1998 r. z braku stosownego świadectwa pracy.

Wnioskodawca J. M. w dniu 6 maja 2013 r. złożył odwołanie od tej decyzji, domagając się jej zmiany.

Na uzasadnienie podał, że decyzja jest dla niego krzywdząca. Przez cały okres zatrudnienia pracował w warunkach szczególnych jako elektryk i elektromonter. Na udowodnienie charakteru pracy w latach 1979-1998 podał świadków. Ponadto, powołując się na orzeczenia Sądu Najwyższego wskazał, że organ rentowy winien uwzględnić do pracy w warunkach szczególnych także okres jego zasadniczej służby wojskowej. Bezpośrednio po jej odbyciu powrócił bowiem do pracy w firmie (...).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie z przyczyn, które stanowiły o wydaniu zaskarżonej decyzji.

Ponownie stwierdzono, że wnioskodawca nie spełnia warunków do nabycia emerytury określonych w art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 27 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153 z 2009 r., poz. 1227 ze zm.) oraz w zw. z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Nie udowodnił on 15 lat pracy w warunkach szczególnych, nie potwierdził tego świadectwami wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy wskazał, że okresy pracy wykonywanej w warunkach szczególnych może potwierdzić jedynie zakład pracy, ewentualnie jego następca, na podstawie posiadanej dokumentacji i w ściśle określonej formie, zgodnie z § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia. Wnioskodawca przedstawił taki dokument na potwierdzenie pracy w warunkach szczególnych przez 10 lat 4 miesiące i 18 dni z okresu zatrudnienia w firmie (...). Natomiast odmówiono mu uwzględnienia pracy w wymiarze 19 lat 2 miesięcy i 1 dzień w okresie od 23 lipca 1979 r. do 31 grudnia 1998 r., kiedy był zatrudniony w firmie (...) w J.. Pracował wówczas w ślusarni, betoniarni, stolarni, zbrojarni i kotłowni. Pracodawca nie potwierdził szczególnego charakteru tej pracy.

Organ rentowy nie znalazł też podstaw do uwzględnienia okresu zasadniczej służby wojskowej do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w P. ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. M. urodzony (...) w dniu 4 marca 2013 r. wystąpił z wnioskiem o emeryturę, oświadczając że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz że nie pozostaje w stosunku pracy. Na potwierdzenie okresów ubezpieczenia oraz charakteru zatrudnienia odwołał się do dokumentacji złożonej przy ubieganiu się o świadczenie przedemerytalne.

Decyzją z dnia 30 marca 2004 r., zn. (...) -1/15/ (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. ustalił wysokość emerytury dla potrzeb świadczenia przedemerytalnego wnioskodawcy. Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono wnioskodawcy 36 lat i 6 miesięcy okresów składkowych oraz 3 miesiące okresów nieskładkowych. Następnie Powiatowy Urząd Pracy w J. decyzją z dnia 13 kwietnia 2004 r. zn. (...) przyznał wnioskodawcy prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 12 marca 2004 r. Świadczenie to wnioskodawca pobiera do chwili obecnej.

Rozpoznając wniosek emerytalny wnioskodawcy organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 19 kwietnia 2013 r. odmówił mu prawa do emerytury z braku 15 lat pracy

w warunkach szczególnych. Organ rentowy z uwagi na brak świadectw pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, nie uznał szczególnego charakteru zatrudnienia wnioskodawcy w latach od 23 lipca 1979 r. do 31 grudnia 1998 r.

Dowód: 1. Akta organu rentowego dot. świadczenia przedemerytalnego:

- decyzja z dn. 30 marca 2004 r.

- decyzja PUP w J. z dn. 13.04.2004 r.

2. Akta organu rentowego (emerytalne)

- wniosek o emeryturę z dn. 4.03.2013 r.

- decyzje emerytalne odmowna z dn. 19.04.2013 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca J. M. pracę zawodową rozpoczął w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w J. na stanowisku pomocnika elektryka, pracował tam w okresie od 10 kwietnia 1967 r. do 31 grudnia 1967 r.

Następnie w wyniku reorganizacji przedsiębiorstw budowlanych od dnia 1 stycznia 1968 r. podjął zatrudnienie w (...) Przedsiębiorstwie (...)

w R. (obecnie (...) SA w R.), gdzie pracował do 14 lipca 1979 r. na stanowisku pomocnika elektromontera i elektromontera. W czasie tego zatrudnienia wnioskodawca został powołany do zasadniczej służby zawodowej, którą pełnił od 18 lutego 1969 r. do 17 grudnia 1970 r. Po jej zakończeniu powrócił do macierzystego zakładu pracy i kontynuował zatrudnienie. Następnie w dniu 19 czerwca 1971 r. ukończył kurs elektromontera, a w dniu 17 lipca 1978 r. - kurs elektryka upoważniający go do pracy przy eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych w zakresie prac elektromontażowych. Swoje obowiązki wnioskodawca wykonywał w Kierownictwie Grupy (...) w P., pracował przy zakładaniu sieci elektrycznych na nowobudowanych osiedlach mieszkaniowych. Wykonywane przez niego prace sprowadzały się do wykonania instalacji wewnątrz budynków, doprowadzenia kabli elektrycznych do budynków, zainstalowania oświetlenia ulicznego. Praca w okresie od 10 kwietnia 1967 r. do 14 lipca 1979 r. (10 lat, 4 miesiące i 18 dni), z wyłączeniem okresu zasadniczej służby wojskowej, była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych

i ciepłych. Zakres prac wykonywanych na stanowisku pomocnika elektromontera i elektromontera był taki sam.

Dowód: 1. Akta osobowe wnioskodawcy:

- kwestionariusz osobowy i notatka służbowa z dn. 20.07.1979 r.

2. Akta organu rentowego (dot. świadczenia przedemerytalnego)

- świadectwa pracy z dn. 18.04.1991 r. i 13.07.1979 r.,

3. Akta organu rentowego (emerytalne)

- świadectwo pracy z dn. 4.03.2012 r.

- świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dn. 4.03.2013 r.

4. Zaświadczenie kwalifikacyjne z dn. 17.06.1978 r. k. 14,

5. zeznania wnioskodawcy (nagranie rozprawy z dn. 24.06.2013 r. - 24 min.).

Z dniem 23 lipca 1979 r. wnioskodawca J. M. został zatrudniony w Zakładzie Produkcji (...) w J. na stanowisku elektromontera. Swoje obowiązki stale wykonywał w Bazie Magazynowo - Usługowej

w M. w ślusarni, także po przekształceniach własnościowych firmy w (...) Przedsiębiorstwo Budowlane, a następnie w (...) S.A. w J..

W ślusarni pracowali głównie spawacze, był to wydzielony zakład spawalniczy. Tam też wnioskodawca miał swoje miejsce pracy. Do jego podstawowych czynności należało zabezpieczenie dostawy prądu przede wszystkim dla ślusarni, kontrola stacji transformatorowej, prace przy rozdzielni niskiego napięcia, konserwacja wszystkich urządzeń elektrycznych znajdujących się na terenie Bazy oraz kontrola działania wymienników ciepła. W praktyce wnioskodawca jako jedyny elektryk na terenie Bazy odpowiadał za utrzymanie w ruchu wszystkich warsztatów (ślusarni, stolarni, zbrojowni, kotłowni, betoniarni, magazynu). Na bieżąco dokonywał remontów instalacji elektrycznej, odpowiadał też za prace nastawni (rozdzielni) niskiego napięcia oraz za należyte funkcjonowanie wewnętrznych i zewnętrznych linii elektrycznych.

W latach 90-tych XX wieku pojawiły się trudności z zatrudnieniem i z dniem 3 sierpnia 1992 r. powierzono wnioskodawcy obowiązki dozorca-portiera. W zasadzie od tej daty obowiązki elektryka wnioskodawca wykonywał jedynie okresowo, m.in. w lutym 1994 r. pracował przy wymianie instalacji elektrycznej w 14 kontenerach. Następnie czynności elektryka wykonywał od 17 grudnia 1994 r. do 11 stycznia 1995 r. i od 12 grudnia 1996 r. do 30 marca 1997 r. oraz od 31 marca do 30 października 1997 r. W pozostałych okresach, aż do ustania zatrudnienia w dniu 10 marca 2004 r. pracował jako dozorca-portier w stolarni, jako robotnik budowlany w betoniarni, bądź jako portier-elektryk.

Niemniej przez 13 lat - od 23 lipca 1979 r. do 2 sierpnia 1992 r. wnioskodawca pracował jako elektromonter w ślusarni, gdzie zatrudnieni byli głównie spawacze przy spawaniu elektrycznym oraz gazowym. Wnioskodawca odpowiadał za sprawne działanie spawarek elektrycznych, podłączał wszelkie urządzenia elektryczne. Praca w tym zakładzie odbywała się na dwie zmiany, w systemie akordowy. Jednak wnioskodawca jako elektromonter i elektryk świadczył pracę w wymiarze 8 godzin dziennie od godziny 7 do 15, tj. tylko na jedną zmianę i miał ustaloną stawkę godzinową wynagrodzenia. Jego praca podlegała ocenie majstra pracującego w ślusarni. Przełożonym wnioskodawcy był wówczas L. S. (1) – kierownik zakładów produkcji pomocniczej w latach 1971-1991. Odpowiadał on za obsadę oraz infrastrukturę techniczną oraz prawidłowe funkcjonowanie zakładów.

Sąd ustalił też, że jako elektromonter wnioskodawca zobowiązany był do uzupełniania kwalifikacji w zakresie eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ich aktualizowania, średnio co 5 lat. W dniu 12 czerwca 1985 r. złożył egzamin uprawniający go do pracy przy eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych w zakresie obsługi wymiennikowni para-woda do 0,6 MPa, a w dniu 14 lutego 1989 r. w zakresie prac konserwatorsko-remontowych elektromontażowych. Z kolei w dniu 23 września 1996 r. złożył egzamin upoważniający go do eksploatacji urządzeń i instalacji elektroenergetycznych: elektrycznych spawarek i zgrzewarek, urządzeń oświetlenia elektrycznego w zakresie napięć do 1 kV bez prac pomiarowo-kontrolnych.

Dowód: 1. Akta osobowe wnioskodawcy:

- karta obiegowa zmiany z dn. 23.07.1979 r.

- angaże za lata 1979-2004 r.

2. Akta organu rentowego (emerytalne):

- umowa o pracę z dn. 23.07.1979 r.

- świadectwo pracy z dn. 3.03.2004 r.

3. Zaświadczenia kwalifikacyjne z lat 1978, 1985, 1989, 1996 i 2002 r. k. 14,

4. legitymacja ubezpieczeniowa k. 20

5. zeznania świadków:

- R. G. (nagranie rozprawy z dn. 24.06.2013 r. - 10 min),

- L. S. (nagranie rozprawy z dn. 24.06.2013 r. - 14 min),

6. zeznania wnioskodawcy (nagranie rozprawy z dn. 24.06.2013 r. - 24 min.).

Ponadto Sąd ustalił, że ostatni pracodawca wnioskodawcy (...) S.A. w J. pismem z dnia 7 marca 2013 r. odmówił mu wystawienia świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych wskazując, że z dokumentacji osobowej wynika, iż wykonywał on różne prace: elektryka, robotnika budowlanego, portiera, elektromontera i już z tego względu brak podstaw do stwierdzenia, że stale i w pełnym wymiarze wykonywał on prace w warunkach szczególnych.

Dowód: 1. Akta organu rentowego (emerytalne):

- pismo z dn. 7.03.2013 r.

Dokonując tych ustaleń Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz aktach osobowych wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia w (...) S.A. w J. i jego poprzednikach prawnych. W szczególności Sąd uwzględnił świadectwa pracy wnioskodawcy ze wszystkich okresów jego zatrudnienia, jak też świadectwa kwalifikacyjne na ustalenie potrzeby i daty nabycia przez niego umiejętności elektromontera do obsługi urządzeń elektroenergetycznych. Na podstawie tych wszystkich dokumentów można bowiem stwierdzić, w jakim okresie i w jakim charakterze wnioskodawca pracował. Strona przeciwna nie kwestionowała ich w toku procesu. Korzystają, więc one z domniemania prawdziwości zawartych w nich oświadczeń z mocy art. 244 i nast. k.p.c.

Z treści § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy (czy też przechowawcy jego dokumentów) w przedmiocie wykazania, na podstawie posiadanej dokumentacji, okresów pracy w szczególnych warunkach, miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym

w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Równocześnie odmowa wystawienia takiego dokumentu również nie pozbawia ubezpieczonego jego prawa do emerytury we wcześniejszym wieku. Jak wynika

z zeznań przesłuchanych świadków oraz zeznań wnioskodawcy faktycznie w (...) S.A. w J. pracował on przez co najmniej 13 lat jako elektromonter i elektryk w zakładzie spawalniczym, gdzie wykonywane były przede wszystkim prace spawalnicze.

Za pełni wiarygodne Sąd uznał zeznania świadków: L. S. (1) (kierownika zakładów produkcji pomocniczej) i R. G. (2) (ślusarza-spawacza i malarza), zatrudnionych razem z wnioskodawcą. Świadczenie ci dokładnie wskazali, jakie prace wykonywał wnioskodawca, jak wyglądała organizacja pracy na terenie Bazy w M..

Wszystkie zgromadzone dowody wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, wobec czego są wiarygodnym źródłem ustaleń faktycznych. Wynika z nich, jaką pracę i w jakich warunkach wykonywał wnioskodawca.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w dniu 1 stycznia 2013 r. - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Ponadto emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Równocześnie zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43) - ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. będącym pracownikami zatrudnionymi w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3 tj. jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- osiągnęli wiek emerytalny wynoszący dla mężczyzny 60 lat oraz
- posiadają wymagany okres składkowy i nieskładkowy tj. 25 lat dla mężczyzny, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dla ustalenia tych uprawnień - za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 cyt. ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji - w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zaświadczenie zakładu pracy powinno potwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których uzależnione jest przyznanie emerytury.

Bezsporne jest, że wnioskodawca występując w dniu 4 marca 2013 r. z wnioskiem emerytalnym wykazał, iż już w dniu (...) ukończył 60 lat. Na potrzeby ustalenia prawa do świadczenia przedemerytalnego w 2004 r. udowodnił 36 lat i 6 miesięcy okresów składkowych i 3 miesiące okresów nieskładkowych. Organ rentowy uwzględnił też 10 lat 4 miesiące i 18 dni pracy wykonywanej w warunkach szczególnych na stanowisku pomocnika elektromontera i elektromontera w (...) Przedsiębiorstwie (...)

w R. (obecnie (...) SA w R.), w okresie od 10 kwietnia 1967 r. do 14 lipca 1979 r. z wyłączeniem zasadniczej służby wojskowej.

W rezultacie jako sporny pozostał staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy w związku z odbywaniem przez niego zasadniczej służby wojskowej w czasie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w R. od 18 lutego 1969 r. do 17 grudnia 1970 r. (1 rok i 10 miesięcy) oraz charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w okresie do 23 lipca 1979 r. do 31 grudnia 1998 r. (19 lat, 2 miesiące i 1 dzień) w (...) S.A. w J. i jego poprzednikach prawnych na stanowisku elektromontera i elektryka.

Na podstawie zgromadzonego materiału Sąd przyjął, że odwołanie wnioskodawcy jest zasadne, a jego żądanie co do zmiany zaskarżonej decyzji w zakresie dotyczącym charakteru zatrudnienia zasługuje na uwzględnienie.

Sąd przyjął w pierwszej kolejności, że bezpośrednio po zakończeniu służby wojskowej wnioskodawca powrócił do pracy u macierzystego pracodawcy. Zatem do okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych na stanowisku elektromontera

w (...) Przedsiębiorstwie (...) w R. należy doliczyć także okres tej służby tj. 1 rok i 10 miesięcy. Są to prace wymienione w wykazie A dział II, poz. 1 cyt. na wstępie rozporządzenia oraz w wykazie A dział II, poz. 1 pkt 4 załącznika nr 1 do zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury i renty (DZ. Urz. MB i (...) nr 3, poz. 6 ze zm.).

Odnosząc się do okresu zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, to w świetle orzecznictwa, zalicza się ten okres do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (wyrok SN z dnia 6 kwietnia 2006 roku sygn. akt III UK 5/06 (OSNP 2007/7-8/108)). Według regulacji obowiązujących przed wejściem w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, żołnierzowi, który podjął zatrudnienie w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia ze służby w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem, wliczało się okres odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w danym zakładzie lub gałęzi pracy oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Wnioskodawca J. M. powrócił do wykonywanej przed powołaniem do służby pracy w I kategorii zatrudnienia przed upływem 30 dni od zwolnienia ze służby. Zatem okres jego służby wojskowej jest także okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3

i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd Najwyższy uznał, że sumowanie się kolejnych okresów ubezpieczenia, uznawanych za takie w czasie ich realizacji stwarza staż, którego uzyskanie uzasadnia oczekiwanie przyszłych świadczeń. Oczekiwanie to powinno korzystać z ochrony i taką funkcję zdaniem Sądu Najwyższego spełnia odwołanie się w art. 31 ust. 4 i art. 184 do regulacji obowiązujących przed wejściem w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, powodujące utrwalenie sytuacji sprzed dnia 1 stycznia 1999 roku bez wprowadzania innego sposobu wyliczenia stażu ubezpieczenia.

Ponadto Sąd uznał, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze w warunkach szczególnych pracował również w okresie od 23 lipca 1979 r. do 2 sierpnia 1998 r. (13 lat)

w (...) S.A. w J.

i jego poprzednikach prawnych na stanowisku elektromontera i elektryka, tj. przy pracach przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych.

Praca elektromontera została potwierdzona dokumentami w postaci umowy

o pracę, świadectwa pracy, angaży, Zaświadczeń kwalifikacyjnych oraz zeznaniami świadków. Z dokumentacji zawartej w aktach osobowych (...) S.A. w J. w powiązaniu z zeznaniami świadków R. G. i L. S. oraz wnioskodawcy wynika bowiem, że pracował on przede wszystkim na stanowisku elektromontera. Była to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Dopiero od 1992 r. zaczęto powierzać mu wykonywanie innych obowiązków.

Niewątpliwie więc do czasu powierzenia wnioskodawcy obowiązków dozorczy-portiera pracował on głównie przy urządzeniach elektromagnetycznych i elektrycznych. Jako jedyny elektromonter w Bazie Magazynowo - Usługowej w M. bezspornie wykonywał prace związane m.in. z konserwacją rozdzielni i linii napowietrznych wewnętrznych i zewnętrznych, jak też prace elektromontera instalacji i urządzeń elektroenergetycznych używanych na terenie Bazy. Wykonywanie tych czynności przez wnioskodawcę należy uznać więc za pracę w warunkach szczególnych. Wnioskodawca musiał być bezpośrednio narażony na oddziaływanie czynników szkodliwych w postaci pola elektromagnetycznego, przebywając w strefie zagrożenia. Tym bardziej, że swoje czynności wykonywał głównie w zakładzie spawalniczym, gdzie praca również jest zaliczana do prac wykonywanych w warunkach szczególnych.

Prace, które faktycznie były wykonywane przez wnioskodawcę wymienione są w wykazie A Dział II poz. 1 cyt. Rozporządzenia Rady Ministrów - prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych oraz w wykazie A, dziale II poz. 1 pkt 4 cyt. zarządzenia resortowego Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

W ocenie Sądu Okręgowego istotny w sprawie okazał się rodzaj pracy faktycznie wykonywanej przez wnioskodawcę, który pracował w warunkach szczególnych jako pomocnik elektromontera, elektromonter i elektryk od czasu podjęcia pierwszego zatrudnienia w dniu 10 kwietnia 1967 r. do 2 sierpnia 1992 r. (25 lat 2 miesiące 18 dni).

Rozstrzygając kwestię charakteru i okresu zatrudnienia wnioskodawcy, Sąd przyjął, że wykazał on ponad 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych, przypadający przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie i na mocy powołanych przepisów w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając mu prawo do emerytury począwszy od dnia 4 marca 2013 r. tj. od daty złożenia wniosku emerytalnego, o czym orzeczono w pkt I-szym wyroku.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Kierując się tym przepisem oraz uwzględniając wcześniejsze rozważania Sąd uznał, że ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków oraz dokumentów nieznanymi organowi rentowemu i ich ocena) zwalniają organ rentowy z odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia emerytalnego wnioskodawcy. Orzeczenie w tym zakresie zawarto w pkt II-im wyroku.